

Věstník MZd ČR, částka 9/2011

METODICKÝ NÁVOD

ZN.: 22139/2011

Ref.: MUDr. Anežka Sixtová

K zajištění odborné pomoci krajským hygienickým stanicím a zdravotním ústavům a k zajištění jednotného postupu při ověřování podmínek vzniku onemocnění pro účely posuzování nemocí z povolání vydává hlavní hygienik ČR podle §80 odst. 1 písm. a) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,

metodický návod k zajištění jednotného postupu při ověřování podmínek vzniku onemocnění pro účely posuzování nemocí z povolání

Ověření podmínek vzniku onemocnění pro účely posouzení nemoci z povolání provádí krajská hygienická stanice (dále jen „KHS“) na základě ustanovení §82 odst 2 písm g) zákona č. 258/2000 Sb., a v souvislosti s §2 odst. 3 písm. a) a c) vyhlášky č. 342/1997 Sb., kterou se stanoví postup při uznávání nemocí z povolání a vydává seznam zdravotnických zařízení, která tyto nemoci uznávají, ve znění pozdějších předpisů.

Ověření provádí KHS na žádost věcně a místně příslušného střediska nemocí z povolání ve smyslu §1 a přílohy vyhlášky č. 342/1997 Sb. (dále jen „středisko“). Náležitosti žádosti jsou uvedeny v příloze č. 1 tohoto metodického návodu. Pokud žádost neobsahuje všechny náležitosti, vyžádá si KHS od příslušného střediska jejich doplnění. Ověření podmínek vzniku onemocnění ze strany KHS se provede, je-li podezření na nemoc z povolání podloženo splněním klinických kritérií a důvodným podezřením na profesionální etiologii šetřeného onemocnění (nemoc z povolání).

Podle §88a zákona č. 258/2000 Sb. mohou ověřovat pracovní podmínky pro účely posuzování nemocí z povolání pouze pracovníci s odbornou způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zdravotničtí pracovníci a jiní odborní pracovníci s odbornou způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání.

Šetření k ověření podmínek vzniku nemoci z povolání (dále jen „NzP“) přednostně provádí pracovník KHS s odbornou způsobilostí k výkonu povolání lékaře nebo s odbornou způsobilostí k výkonu povolání odborného pracovníka v ochraně veřejného zdraví nebo s odbornou způsobilostí k výkonu povolání asistenta ochrany veřejného zdraví s praxí minimálně 3 roky v hygieně práce. Jde-li o šetření podmínek vzniku nemocí z povolání přenosných a parazitárních provádí šetření pracovníci z oboru epidemiologie s praxí minimálně 3 roky v oboru ve spolupráci s výše uvedenými pracovníky hygieny práce (dále jen „HP“).

KHS vypracuje na základě písemné žádosti střediska a provedených šetření vyjádření, v němž uvede, zda při vykonávání posuzované práce byly z hlediska expozice relevantním faktorům splněny podmínky pro vznik nemoci z povolání, definované v příloze nařízení vlády č. 290/1995 Sb., kterým se stanoví seznam nemocí z povolání.

Analogicky se postupuje při ověření podmínek vzniku onemocnění pro účely posouzení ohrožení nemocí z povolání.

Postup šetření:

1. Šetření k ověření podmínek vzniku nemoci z povolání

K ověření podmínek vzniku onemocnění pro účely posuzování nemocí z povolání jsou zaměstnanci KHS oprávněni vstupovat do provozoven. Odborný zaměstnanec KHS zjistí na místě u zaměstnavatele, u kterého posuzovaná osoba pracovala naposledy za podmínek, za kterých posuzovaná nemoc z povolání vzniká (viz [§366](#) odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů), případně u předchozího zaměstnavatele/předchozích zaměstnavatelů, pracovní zařazení a pracovní podmínky, za kterých posuzovaná osoba práci vykonává nebo vykonávala. Ověří pracovní anamnézu posuzované osoby, míru expozice příčinným faktorům, které jsou podle současných poznatků rozhodující pro vznik šetřeného onemocnění, v období, ve kterém onemocnění mohlo vzniknout, a seznámí se se závěry lékařského posudku o zdravotní způsobilosti posuzované osoby k předmětné práci vydaného na základě výsledků vstupní a periodické lékařské preventivní prohlídky a s dalšími doporučeními poskytovatele závodní preventivní péče týkajícími se posuzované osoby. K šetření je nutné prokazatelně přizvat posuzovanou osobu, a to nejméně 5 pracovních dnů přede dnem provedeného šetření. V odůvodněných případech lze posuzovanou osobu přizvat i v době kratší než 5 dnů.

Do protokolu o provedeném šetření se uvede, zda se posuzovaná osoba šetření zúčastnila a zda s údaji v něm uvedenými souhlasí. Pokud se posuzovaná osoba nedostavila, zaznamená se tato skutečnost a její důvod, je-li znám, do protokolu o provedeném šetření.

Obdobně se zaznamenává do protokolu situace, kdy posuzovaná osoba již není zaměstnancem organizace, u níž došlo ke vzniku onemocnění a dále informace o tom, že vedení organizace bývalému zaměstnanci neumožnilo vstup na pracoviště při probíhajícím šetření.

V případě, že se posuzovaná osoba šetření nezúčastnila, protože se k šetření nemohla dostavit nebo protože vedení organizace neumožnilo vstup na pracoviště bývalému zaměstnanci, je třeba posuzovanou osobu následně obeznámit s tím, že může do 10 dnů ode dne doručení oznámení nahlédnout na KHS do protokolu ze šetření a vyjádřit se k němu. Podle obsahu vyjádření zváží KHS případné doplnění ověření.

2. Protokol

O ověření pracovních podmínek se na místě vypracuje protokol. Obsah a rozsah protokolu jsou uvedeny v [příloze č. 3](#) k tomuto metodickému návodu. Při šetření u několika zaměstnavatelů se o každém šetření vypracuje samostatný protokol. Pokud je to z hlediska šetřeného onemocnění účelné a je to technicky proveditelné, pořídí odborný zaměstnanec KHS na místě videozáznam či fotodokumentaci. To může sloužit jako jeden z podkladů k vypracování vyjádření. Pokud je videozáznam nebo fotodokumentace pořízena, musí být údaj o jejich provedení zaznamenán do protokolu a jejich popisy musí být součástí vyjádření uvedeného v [příloze č. 4](#) k tomuto metodickému návodu. Videozáznam a fotodokumentace podléhají stejným skartačním lhůtám jako spisová dokumentace o ověření podmínek vzniku onemocnění pro účely posuzování nemocí z povolání. Pokud se odebírají vzorky látek, které přicházejí v úvahu jako příčina onemocnění, musí být vždy řádně vyplněn protokol o odběru podle [§88](#) odst. 3 písm. a) zákona č. 258/2000 Sb. za přítomnosti zaměstnavatele a pokud možno též posuzované osoby.

Protokol ze šetření musí být podepsán všemi účastníky a doplněn o vyjádření posuzované osoby a zaměstnavatele, zda souhlasí nebo nesouhlasí s údaji uvedenými v protokolu, a pokud nesouhlasí, i důvod nesouhlasu. V takovém případě KHS zváží doplnění ověření.

Pro hodnocení míry expozice faktorům relevantním pro posuzované onemocnění se mohou využít výsledky měření provedených k zařazení předmětné práce do kategorie, které byly provedeny držitelem osvědčení o akreditaci nebo držitelem autorizace k příslušným měřením nebo vyšetřením, je-li to podle povahy věci pro ověření dostatečným podkladem. Jako podklad pro uznání splnění podmínek vzniku posuzovaného onemocnění jako nemoci z povolání se použijí výsledky měření, na základě kterých byla práce zařazena do kategorie třetí nebo čtvrté, pokud od doby, v níž bylo toto měření provedeno, nedošlo ke změně podmínek, za nichž byla/je práce vykonávána. S využitím protokolu z měření pro účely kategorizace práce je třeba seznámit zaměstnavatele i posuzovanou osobu. U dlouhodobě probíhajících onemocnění je možno použít i výsledky starší, než jsou výsledky měření a vyšetření provedených pro účel kategorizace prací. Jedná se např. o onemocnění vzniklá působením fibrogenního prachu, hluku, apod.

Požadavky na obsah protokolu o měření, které se vztahují k posuzování jednostranné, dlouhodobé a nadměrné zátěže pohybového ústrojí, jsou uvedeny v [příloze 3](#) k metodickému návodu.

Pokud provedené šetření, protokoly ze šetření a měření použité ke kategorizaci prací nebo další dokumentace ověřujícího pracoviště (KHS) neposkytují dostatek podkladů pro posouzení (předchozí výsledky měření, opakovaný výskyt nemocí z povolání pro stejnou diagnózu na pracovišti apod.), objedná KHS u příslušného zdravotního ústavu (dále jen „ZÚ“) objektivizaci pracovních podmínek měření a vyšetření.

Součástí objednávky je kopie žádosti střediska a protokol KHS ze šetření podmínek vzniku nemoci z povolání. Náležitosti objednávky jsou uvedeny v [příloze č. 5](#) k metodickému návodu. K provedení šetření a měření bude pracovník ZÚ vybaven pověřením vydaným v souladu s ustanovením [§88](#) odst. 6 zákona č. 258/2000 Sb.

Obdobně se postupuje, je-li účelné v souvislosti se šetřením nemoci z povolání provést diagnostická vyšetření přímo na pracovišti posuzované osoby. KHS přizve zdravotnického pracovníka příslušného střediska nemocí z povolání, který diagnostická vyšetření provede na základě pověření KHS podle ustanovení [§88](#) odst. 6 zákona č. 258/2000 Sb. Diagnostických vyšetření prováděných na pracovišti posuzované osoby pracovníkem střediska se vždy účastní pracovník KHS, stejně jako šetření a měření prováděných ZÚ.

Pro přítomnost KHS při měření platí [§88](#) odst. 6 zákona č. 258/2000 Sb. Pracovník KHS přítomný měření a šetření zapíše do protokolu, zda se měření a šetření zúčastnila posuzovaná osoba a zda souhlasí s průběhem a podmínkami, za kterých byla měření potřebná k ověření expozice prováděna.

Informace o nutnosti přizvání ZÚ ke spolupráci při řešení případu sdělí písemně KHS příslušnému středisku.

Při ověření podmínek vzniku onemocnění pro účely posouzení nemoci z povolání se vždy vychází z průkazných podkladů (normy, výkazy práce, evidence rizikových prací apod.). Je to zásadní zejména v případě, když stanoviska zaměstnavatele a posuzované osoby jsou rozdílná.

3. Vyjádření KHS

KHS vypracovává vyjádření na základě zjištění uvedených v protokolech ze šetření a měření provedených k ověření podmínek vzniku onemocnění, dosavadní dokumentace KHS

z výkonu státního zdravotního dozoru u zaměstnavatele, zařazení práce do příslušné kategorie a podkladů, které k tomu byly použity, a údajů o dosavadním výskytu nemocí z povolání na pracovišti.

Závěrečné hodnocení může provést zaměstnanec KHS uvedený v §88a zákona č. 258/2000 Sb. Hodnocení přednostně provede lékař se specializovanou způsobilostí v oboru pracovní lékařství nebo v oboru hygiena a epidemiologie nebo pracovník s odbornou způsobilostí k výkonu povolání odborného pracovníka v ochraně veřejného zdraví s praxí minimálně 3 roky v hygieně práce, u onemocnění přenosných a parazitárních ve spolupráci s lékařem se specializací v oboru epidemiologie nebo s lékařem oboru epidemiologie se specializací hygiena a epidemiologie.

Náležitosti vyjádření jsou uvedeny v příloze č. 4 metodického návodu. Vyjádření musí vycházet z co nejpřesnějšího a kvantitativními ukazateli podloženého popisu a posouzení míry expozice faktoru relevantnímu vzhledem k posuzovanému onemocnění. Výsledné vyjádření musí být jednoznačné a v souladu se závěry uvedenými v příloze č. 4. Při vydání vyjádření postupuje KHS podle části čtvrté správního řádu.

KHS odesílá vyjádření příslušnému žádajícímu středisku nemocí z povolání, vždy s protokolem o měření, pokud se v souvislosti se šetřením podmínek vzniku daného onemocnění provádělo, nebo pokud byl pro hodnocení použit, protokol z měření pro kategorizaci prací, a s výsledky případných dalších šetření.

U kožních a alergických onemocnění je třeba vždy dodat seznam látek a materiálů, se kterými posuzovaná osoba přicházela nebo přichází při výkonu práce do kontaktu, včetně poskytovaných osobních ochranných pracovních prostředků.

Tento metodický návod nahrazuje metodický návod č.j. 5091/08-OVZ-34.0, který se ruší.

MUDr. Michael Vít, Ph.D

hlavní hygienik ČR

a náměstek ministra zdravotnictví

Příloha č. 1

Náležitosti žádosti k ověření podmínek vzniku onemocnění pro účely posuzování nemocí z povolání

1. Jméno a příjmení posuzované osoby.
2. Datum narození.
3. Zdravotní pojišťovna, u níž je posuzovaná osoba pojištěna.
4. Místo trvalého pobytu (včetně PSČ).
5. Případně adresa přechodného bydliště, na které je posuzovaná osoba k zastižení.

6. Telefonický kontakt na posuzovanou osobu.

7. Přesný název a adresa zaměstnavatele, provozovny a pracoviště, IČ/DIČ zaměstnavatele/zaměstnavatelů (pokud je k dispozici), u kterého má být krajskou hygienickou stanicí ověřeno, zda posuzovaný pracoval za podmínek, za nichž vzniká nemoc z povolání, kterou byl pravděpodobně postižen. U velkých závodů uvést pro lepší orientaci provoz.

8. Profese a pracovní zařazení posuzované osoby.

9. Chronologicky přehled předchozích zaměstnavatelů.

10. Diagnóza(-y) slovně i kódem podle MKN - 10. revize. U onemocnění z jednostranné nadměrné a dlouhodobé zátěže (JNDZ) a vibrací uvádět stranu postižení a dominanci ruky, u alergických onemocnění respiračních a kožních specifikaci podezřelé nebo prokázané noxy.

11. Tělesná výška, tělesná hmotnost

12. Faktor(-y), pracovních podmínek, který(-é) jsou na základě klinického nálezu podezřelé jako příčina nemoci z povolání, jejíž podmínky vzniku mají být ověřovány, kapitola, číslo položky a název nemoci z povolání podle [přílohy](#) k nařízení vlády č. 290/1995 Sb.

13. Datum vyšetření, při kterém bylo poprvé verifi kováno posuzované onemocnění včetně stupně závažnosti poruchy, pokud to seznam nemocí z povolání vyžaduje.

14. Jiné důležité požadavky, které by měly být zohledněny ve vyjádření KHS, a poznámky určené pro KHS.

Příloha č. 2

Protokol

ze šetření k ověření podmínek vzniku onemocnění pro účely posouzení
nemoci z povolání

Posuzovaná osoba:

jméno ..... příjmení .....

datum narození .....

místo trvalého pobytu, případně adresa přechodného bydliště.

Posuzovaná osoba je (byl/a) zaměstnancem zaměstnavatele (název, adresa, IČ/DIČ)

1. Datum a místo šetření.

2. Přítomní za KHS, za zaměstnavatele, posuzovaná osoba.

3. Přesný popis pracovního a personálního zařazení v určeném období, zařazení vykonávané práce či prací do kategorie s uvedením všech relevantních faktorů.

4. Závěry lékařských posudků o zdravotní způsobilosti k práci.

5. Expozice relevantním faktorům:

a) Podrobný popis práce.

b) Faktory relevantní vzhledem k danému onemocnění.

Hodnocení expozice těmito faktorům a podklady pro toto hodnocení - výsledky předchozích měření jejich koncentrací resp. intenzit, doba expozice posuzované osoby ve směně a v delším časovém údobí (týden, údobí v průběhu roku, souhrn let), cesty expozice (pokud jsou pro daný faktor významné). U podezření na profesionální kožní onemocnění a alergická onemocnění dýchacích cest musí být v protokolu uveden i seznam všech látek a přípravků, se kterými posuzovaná osoba přicházela nebo přichází v pracovním prostředí do kontaktu, způsob a rozsah její expozice, zabezpečení náležitého zacházení s osobními ochrannými pracovními prostředky a informace o jejich údržbě a o dodržování zásad v péči o kůži posuzovanou osobou v souvislosti s výkonem dané práce.

c) Údaje, které charakterizují úroveň zabezpečení ochrany zdraví exponovaných osob - opatření technická, organizační, používání OOPP a jiná, např. používání ochranných krémů, očkování, režim práce a odpočinku, plnění výkonových norem postiženým.

6. Záznam o provedení foto nebo videodokumentace, pokud byla pořízena již při tomto šetření.

7. Podpisy a vyjádření všech zúčastněných stran k uvedeným skutečnostem, popř. další související skutečnosti podle metodického návodu.

Příloha č. 3

Základní zásady

pro použití protokolu z měření fyziologických faktorů ke kategorizaci prací
pro účely ověření podmínek vzniku nemocí

1. Měření a hodnocení fyziologických faktorů práce musí být provedeno autorizovanou nebo akreditovanou laboratoří.

2. Informace o proměřené práci v autorizovaném nebo akreditovaném protokolu z měření a hodnocení, který je možné použít v rámci ověření podmínek vzniku onemocnění pro účely posuzování nemocí z povolání, musí obsahovat všechny údaje nezbytné pro posouzení, zda práce, která byla měřena, je shodná s prací, kterou prováděla posuzovaná osoba v době rozhodné pro vznik šetřeného onemocnění. Protokol by měl obsahovat především tyto údaje:

a) popis prováděných pracovních operací,

b) rozložení prováděných pracovních operací v průměrné osmihodinové pracovní směně,

c) systém řízené či neřízené rotace pracovníků na jednotlivých pracovních operacích,

d) typ a systém směnnosti,

- e) délku pracovní směny,
- f) informace o zaujímání nefyziologických pracovních poloh,
- g) ruční manipulaci s břemeny,
- h) používání nářadí a nástrojů,
- i) režim práce a odpočinku v průměrné směně
- j) popř. další důležité údaje o posuzované práci.

3. V případech, ve kterých byly zjištěny některé odlišnosti v provádění práce, které KHS po odborném posouzení považuje za nevýznamné z hlediska shodných podmínek výkonu práce, (např. neprovádění některých pracovních operací, prodloužení doby práce ve směně, apod.), je možné protokol použít po konzultaci s autorizovanou nebo akreditovanou laboratoří zdravotního ústavu, která posoudí, zda je možné provést přepočítání výsledků měření na nové podmínky práce, popř. tento přepočítání provede.

4. V případech, kdy je možné využít výsledky měření až po dodatečné kalkulaci, je třeba vždy spolupracovat s autorizovanou nebo akreditovanou laboratoří zdravotního ústavu. Postup a způsob provedené kalkulace a její výsledky musí být součástí závěrečného vyjádření KHS. Přílohou vyjádření KHS musí být vždy původní protokol z měření, ze kterého se v daném případě vycházelo při závěrečném hodnocení případu.

5. Výsledky měření a jejich interpretace v použitém autorizovaném nebo akreditovaném protokolu z měření musí obsahovat jednoznačné závěry o tom, které hygienické limity jsou v průměrné osmihodinové pracovní směně překračovány a u kterých svalových skupin k překračování těchto limitů dochází. Vyhodnocení musí být vždy všechny hygienické limity dané nařízením vlády [č. 361/2007 Sb.](#), kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění nařízení vlády č. 68/2010 Sb.

6. Autorizovaný nebo akreditovaný protokol z měření lokální svalové zátěže metodou integrované elektromyografie musí obsahovat originální tištěné přílohy z hodnotícího softwaru (sestava operací, frekvenční analýzy u jednotlivých pracovních operací), které umožňují ve sporných případech provést potvrzení správnosti výsledků přímo z naměřených křivek EMG záznamů. V případech, kdy je pro závěry šetření nemoci z povolání využito protokol z měření a hodnocení jinou metodou než je integrovaná elektromyografie (např. tenzometrie v kombinaci s výpočtovou metodou), musí tento obsahovat i použité výpočtové postupy.

Příloha č. 4

Vyjádření KHS

k ověření podmínek vzniku onemocnění pro účely posuzování
nemoci z povolání

Na základě požadavku střediska nemocí z povolání ..... ze dne ..... bylo provedeno šetření k ověření podmínek vzniku onemocnění pro účely posuzování nemoci z povolání podle [§82](#), odst. 2 písm. g zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a

o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Obsah vyjádření:

1. Číslo jednacích KHS
2. Jméno a příjmení, datum narození, místo trvalého pobytu posuzované osoby.
3. Zaměstnavatel/zaměstnavatelé ve sledovaném období, adresa, IČ/DIČ.
4. Pracovní zařazení ve sledovaném období.
5. Závěry lékařských posudků o zdravotní způsobilosti k práci.
6. Faktory charakteristické pro práci posuzované osoby.
  - 7a) Popis práce či prací, které posuzovaná osoba vykonávala ve sledovaném období s podrobným rozбором pracovních operací, které jsou spojeny s faktory relevantními pro vznik předmětné nemoci z povolání.
  - 7b) Výsledky měření a hodnocení expozice faktorům relevantním z hlediska předmětného onemocnění a dalším faktorům, pokud odpovídají kritériím pro kategorii druhou a vyšší, zařazení práce podle těchto faktorů do kategorie, datum zařazení práce do kategorie, pokud k hodnocení expozice relevantním faktorům byla nově provedena měření, uvést jejich výsledky.
8. Další údaje, které charakterizují úroveň zabezpečení ochrany zdraví exponovaných osob - opatření technická, organizační, používání OOPP a jiná, např. používání ochranných krémů, očkování.

K vyjádření se vždy přikládají protokoly z šetření a měření, včetně protokolů z měření použitých pro kategorizaci práce, jestliže se z nich vycházelo při přípravě závěrečného vyjádření. KHS odesílá vyjádření příslušnému žádajícímu středisku vždy s protokolem o měření, pokud se v souvislosti se šetřením podmínek vzniku daného onemocnění provádělo, nebo pokud byl pro hodnocení použit, protokol z měření pro kategorizaci prací, a výsledky případných dalších šetření. U kožních a alergických onemocnění je třeba vždy dodat seznam látek a materiálů, se kterými posuzovaná osoba přicházela nebo přichází při výkonu práce do kontaktu, včetně poskytovaných osobních ochranných pracovních prostředků.

Při zániku pracoviště, zrušení konkrétní pracovní činnosti, změně strojového parku a podobných situacích, kdy zaměstnanci KHS nemohou šetřením na místě ověřit podmínky, za nichž byla předmětná práce vykonávána, může KHS vydat vyjádření o splnění podmínek vzniku nemoci z povolání, pokud jde o práci zařazenou do 3. nebo 4. kategorie za předpokladu, že je k dispozici úplná dokumentace ke kategorizaci této práce včetně měření odpovídajících požadavkům uvedeným v §38 zákona č. 258/2000 Sb. KHS seznámí zaměstnavatele i posuzovanou osobu s těmito skutečnostmi a provede šetření u zaměstnavatele, pokud je to účelné. S využitím dokumentace ke kategorizaci práce se seznámí zaměstnavatel i posuzovaná osoba.

Pokud již není zaměstnavatel dostupný, např. společnost zcela zanikla a/nebo původní zaměstnavatel je již mimo ČR, může KHS vypracovat vyjádření na podkladě dokumentace ke kategorizaci této práce odpovídající požadavkům uvedeným v předchozím odstavci, dokladů umožňujících určit dobu expozice posuzované osoby relevantnímu faktoru a svých odborných znalostí a zkušeností, které se vztahují k předmětné práci.

Formulace závěru:

a) Šetřením bylo ověřeno, že při práci, kterou pan/í ..... (jméno a příjmení) vykonával/a v období od ..... do ..... u zaměstnavatele (název, identifikace), byly splněny podmínky vzniku nemoci z povolání uvedené v kapitole ..... a položce ..... [přílohy](#) nařízení vlády č. 290/1995 Sb., kterým se stanoví seznam nemocí z povolání,

b) Šetřením bylo ověřeno, že při práci, kterou pan/í ..... (jméno a příjmení) vykonával/a v období od ..... do ..... u zaměstnavatele (název, identifikace), nebyly splněny podmínky vzniku nemoci z povolání uvedené v kapitole ..... a položce ..... [přílohy](#) nařízení vlády č. 290/1995 Sb., kterým se stanoví seznam nemocí z povolání,

c) Nelze objektivně prokázat, zda práce, kterou pan/í ..... (jméno a příjmení) vykonával/a v období od ..... do ..... u zaměstnavatele (název, identifikace), splňovala podmínky pro uznání nemoci z povolání uvedené v kapitole ..... a položce ..... [přílohy](#) nařízení vlády č. 290/1995 Sb., kterým se stanoví seznam nemocí z povolání, protože

.....

.....

.....

(Lze použít například tehdy, když pracovní místo bylo zrušeno a nejsou splněny podmínky k tomu, aby bylo možné k hodnocení využít hodnocení podle zásad uvedených výše.)

[Příloha č. 7](#) obsahující údaje pro statistiku EUROSTAT se přikládá pouze tehdy, když bylo šetřením ověřeno, že podmínky pro přiznání nemoci z povolání byly splněny.

Příloha č. 5

Objednávka provedení vyšetření nebo měření zdravotním ústavem
k objektivizaci podmínek vzniku onemocnění pro účely posouzení
nemoci z povolání

1. Jméno příjmení posuzované osoby, u níž je podezření na onemocnění nemocí z povolání.
2. Datum narození.
3. Přesný název a adresa zaměstnavatele, provozovny a pracoviště, IČ/DIČ zaměstnavatele.
4. Jméno kontaktní osoby v provozovně či na závodě + telefonní kontakt na tuto osobu.
5. Pracovní zařazení posuzované osoby.
6. Požadované vyšetření, měření.
7. V příloze kopie protokolu o šetření a kopii žádosti střediska nemocí z povolání o šetření.

Příloha č. 6

1	PŘÍLOHA K VYJÁDŘENÍ ORGÁNU PŘÍSLUŠNÉHO K OVĚŘENÍ PODMÍNEK, ZA KTERÝCH MŮŽE VZNIKOUT NEMOC Z POVOLÁNÍ / OHROŽENÍ NEMOCÍ Z POVOLÁNÍ									
2	ČÁST A.									
3	Číslo hlášení									
4	Rodné číslo									
5	IČ zaměstnavatele									
6	Místo výkonu práce									
7	Práce, při jejímž výkonu onemocnění vzniklo									
8a	Kategorie práce z hlediska rizikového faktoru rozhodujícího pro vznik předmětného onemocnění	1	2	2R	3	4				
		Dosud nebylo určeno.								
8b	V případě, že kategorie dosud nebyla formálně určena, uveďte se zařazení faktoru podle míry expozice zjištěné v rámci ověření podmínek vzniku onemocnění.	1	2	2R	3	4				
		Nelze se spolehlivě vyjádřit								
9	Noxa, která vyvolala předmětné onemocnění (rizikový faktor)									
10	Kód zdroje expozice									
11	Celková doba práce v riziku příslušné noxy: Rok/y začátku a ukončení expozice:									
12	ČÁST B.									
13	Riziko nákazy potvrzeno na základě a) nalezení kontaktu b) zhodnocení epidemiologické situace na pracovišti a mimopracovní expozice									
14	U tropických nemocí a nemocí získaných v zahraničí Preventivní očkování a) provedeno kompletně, dokončeno v roce ..... b) provedeno částečně, počet dávek ..... v roce ..... c) neprovedeno d) neexistuje	Profylaktická léčba a) provedena, druh léku ..... b) nedokončena c) neexistuje								

15	U infekčních onemocnění, u nichž existuje preventivní očkování a) provedeno kompletně, dokončeno v roce										
	b) provedeno částečně, počet dávek ..... v roce										
	c) neprovedeno										
16	Datum vyhotovení:										
	Jmenovka a podpis								Razítko ověřujícího orgánu		

* Nehodící se škrtněte

Pokyny pro vyplňování formuláře: Příloha k vyjádření orgánu příslušného k ověření podmínek, za kterých může vzniknout nemoc z povolání/ohrožení nemocí z povolání

Řádek č. 1

Jestliže orgán, který je příslušný k ověření, zda byly splněny podmínky, za kterých může vzniknout nemoc z povolání, resp. ohrožení nemocí z povolání (dále „ověřující pracoviště“), dospěje ke kladnému závěru, připojí ke svému vyjádření tuto Přílohu vyplněnou v příslušných oddílech. Jestliže onemocnění bylo uznáno za nemoc z povolání, resp. ohrožení nemocí z povolání, středisko nemocí z povolání Přílohu doplní v příslušných oddílech a zašle ji spolu s formulářem „Hlášení o uznání“ do Národního registru nemocí z povolání ve Státním zdravotním ústavu v Praze.

Řádek č. 2: **Část A.**

Část A se vyplňuje ve všech případech.

Řádek č. 3: **Číslo hlášení**

Doplňuje středisko nemocí z povolání v případě uznání nemoci z povolání, resp. ohrožení nemocí z povolání. Číslo na formuláři hlášení o uznání nemoci z povolání/ohrožení nemocí z povolání a na doprovodné Příloze je stejné. Pod tímto číslem jsou data o případu předávána do systému EUROSTAT/EODS.

Řádek č. 4: **Rodné číslo pacienta**

Vyplňuje ověřující pracoviště

Řádek č. 5: **IČ zaměstnavatele**

Vyplňuje ověřující pracoviště. Uvede se osmimístné identifikační číslo zaměstnavatele podle Registru ekonomických subjektů Českého statistického úřadu.

Řádek č. 6: **Místo výkonu práce**

Vyplňuje ověřující pracoviště. Uvádí se adresa pracoviště, kde byla práce vykonávána, nikoliv sídla ústředí firmy. V případech, kdy se práce vykonává na různých místech republiky (montéři apod.) se do řádku č. 6 Přílohy doporučuje vyplnit „území ČR“. U onemocnění vzniklých při práci v zahraničí se uvádí země, ve které k onemocnění došlo.

Řádek č. 7: **Práce, při jejímž výkonu onemocnění vzniklo**

Vyplňuje ověřující pracoviště. Pro účely hlášení do NRNP se prací rozumí činnost, kterou pacient

vykonával (i když nebyla jeho povoláním) a která splňuje podmínky podle přílohy nařízení vlády [č. 290/1995 Sb.](#) Uvede se podrobně konkrétní druh práce (pracovní činnosti) - např. řidič sanitky, dělník v chemické výrobě (čeho), dělník při obsluze (jakého) zařízení, lékař (jakého) oddělení, učitelka v mateřské škole apod.

Řádek č. 8a: Kategorie práce z hlediska rizikového faktoru rozhodujícího pro vznik předmětného onemocnění

Vyplňuje ověřující pracoviště. Uvede se kategorie práce stanovená podle míry výskytu a rizikivosti toho faktoru práce, který byl rozhodující pro vznik hlášené nemoci z povolání, resp. ohrožení nemocí z povolání. Tato kategorie nemusí být totožná s výslednou kategorií práce, kterou postižený vykonával. Příklad: Dělník pracoval v riziku hluku a vibrací. S ohledem na riziko hluku odpovídá práce kategorii třetí, s ohledem na riziko vibrací kategorii čtvrté, tedy výsledná kategorie práce je čtvrtá. Jestliže dělník onemocněl poruchou sluchu z hluku, do Přílohy se vyplní kategorie třetí, jestliže utrpěl poškození z vibrací, vyplní se kategorie čtvrtá. Vychází se ze stavu v době ověřování podmínek vzniku nemoci z povolání.

Řádek č. 8b: Kategorie faktoru dosud nebyla formálně určena

Vyplňuje ověřující pracoviště. V případě, že kategorie práce dosud nebyla formálně určena, uvede se předběžné zařazení příslušného faktoru podle míry rizikivosti tohoto faktoru zjištěné v rámci ověření podmínek vzniku NZP.

Řádek č. 9: Noxa, která vyvolala předmětné onemocnění (rizikový faktor)

Vyplňuje ověřující pracoviště. Zde se uvede podrobný slovní název vyvolávající (etiologické) noxy např. toluen, vibrace, přetěžování, hlasová zátěž apod.

Řádek č. 10: Kód zdroje expozice

Vyplňuje ověřující pracoviště podle číselníku EUROSTAT/EODS. Kód označuje průmyslový produkt apod., který je zdrojem expozice noxe, jež byla slovně charakterizovaná na řádce 9. Např. pro toluen: B48 - „rozpuštědla“. Pozn: Číselník předepsaný Eurostatem je konstruován velmi nevyváženě. Většina kategorií zdroje expozice se vztahuje k chemickým látkám. Jestliže v případě konkrétního pacienta nelze pro danou vyvolávající noxu najít odpovídající kód (např. některé fyzikální faktory), použije se kód sběrné kategorie „X99 - jiné zdroje expozice“.

Řádek č. 11: Celková doba práce v riziku příslušné noxy

Vyplňuje ověřující pracoviště. Uvede se celková doba práce v riziku příslušné noxy či faktoru (roky-měsíce-dny) a roky začátku a ukončení této práce (např. 1987-1999). Měsíce, resp. dny expozice se uvádí pouze v případě, když trvání expozice bylo kratší než 1 rok. U infekčních onemocnění se uvádí doba zaměstnání na příslušném pracovišti, nikoliv inkubační doba předmětného onemocnění. Pokud v době ověřování podmínek vzniku nemoci byl pacient v dlouhodobé pracovní neschopnosti, doporučuje se počítat délku expozice jen do doby počátku této pracovní neschopnosti.

Řádek č. 12: Část B

Část B. se vyplňuje pouze u onemocnění hlášených podle kapitoly V. Seznamu nemocí z povolání (nemoci přenosné a parazitární).

Řádek č. 13: Potvrzení rizika nákazy

Vyplňuje ověřující pracoviště. Uvede se, zda byl prokázán kontakt pacienta s konkrétním zdrojem nákazy, nebo zda riziko nákazy bylo prokázáno na podkladě zhodnocení epidemiologické situace na pracovišti a mimopracovní expozice.

Řádek č. 14: **Tropické nemoci a nemoci získané v zahraničí**

Vyplňuje ověřující pracoviště. Uvádí se údaj o preventivním očkování, resp. o případné profylaktické léčbě.

Řádek č. 15: **Infekční nemoci, u nichž existuje preventivní očkování**

Vyplňuje ověřující pracoviště. Uvede se údaj o absolvování preventivního očkování, pokud se u daného onemocnění provádí, jako např. u klíšťové meningoencefalitidy, HAV, HVB, spalniček, zarděnek atd.

Řádek č. 16: **Razítko orgánu příslušného k ověření podmínek, za nichž vzniká nemoc z povolání, jmenovka, podpis a datum vyhotovení hlášení.**

Příloha č. 7

Číselník kategorií zdrojů profesionální expozice

Podle: Classification of the causal agents of the occupational diseases

EUROSTAT/EODS 3/2000/E/No.18

A02 Lepidla, tmely

A03 Hnací plyny pro aerosoly

A11 Komplexotvorná činidla

A18 Výbušniny

A19 Hnojiva

A28 Aditiva do paliv

A36 Prostředky k odorizaci

A37 Oxidační činidla

A38 Zemědělské pesticidy

A40 Činidla k úpravě pH

A43 Regulátory technologických procesů

A44 Redukční činidla

A46 Polovodiče

- A54 Činidla ke svařování a pájení
- B01 Absorbenty a adsorbenty
- B04 Antikondenzační prostředky
- B05 Prostředky proti zamrznání
- B06 Prostředky proti obtahování a adhezi v polygrafii
- B07 Antistatické prostředky
- B08 Bělící prostředky
- B10 Barvicí prostředky
- B12 Elektrovodivá činidla
- B14 Antikoroziční prostředky
- B15 Kosmetické prostředky
- B16 Činidla k zachycování prachu
- B17 Pokovovací činidla
- B20 Plniva
- B21 Fixativa
- B23 Flotační činidla
- B25 Pěnidla
- B27 Paliva
- B29 Teplonosná media
- B30 Hydraulické kapaliny a jejich aditiva
- B31 Impregnační materiály
- B32 Izolační materiály
- B33 Meziprodukty
- B34 Laboratorní chemikálie
- B35 Mazadla a jejich aditiva
- B41 Léčiva
- B42 Fotochemikálie
- B45 Činidla pro reprografii

B47 Změkčovadla

B48 Rozpouštědla

B49 Stabilizátory

B50 Povrchově aktivní činidla (tenzory)

B51 Koželužská činidla

B52 Činidla k úpravě viskozity

B53 Vulkanizační činidla

C09 Čisticí/mycí prostředky

C13 Stavební materiály

C22 Retardandy a hasicí prostředky

C24 Tavidla pro odlévání a slévání

C26 Potravinářská ochucovadla a aditiva

C39 Nezemědělské pesticidy a konzervační látky

D56 Řezné kapaliny

D57 Činidla k roztírání

D58 Brusiva

D59 Barvy, laky a politury

D60 Radioaktivní činidla

D61 Prostředky k úpravě povrchů

D62 Komponenty pro elektroniku

E55 Užitková zvířata

E56 Volně žijící zvířata

E57 Výrobky živočišného původu

E58 Odpady živočišného původu

E59 Odpadní vody

E60 Špičaté nebo ostré zdravotnické materiály

E61 Křehké zdravotnické materiály

E62 Ostatní lékařské materiály a nástroje

E63 Výrobky pro bakteriologické či biologické laboratoře

E64 Krev a ostatní lidské tekutiny

E65 Ostatní lidské tkáně

E66 Nemocný člověk

X99 Jiné zdroje expozice

EPI S